

Research Article

Research Self-Efficacy and Its Related Factors in Students of North Khorasan University of Medical Sciences

Salar Poorbarat ¹ , Nahid Ramezani Sani Gelyan ² , Amin Hoseinzadeh ³ ,
Pouyan Shakouri ⁴ , Ehsan Saeidi ³ , Mehdi Haresabadi ^{5,*}

¹ Student Research Committee, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran

² BSc in Public Health Student, Student Research Committee, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran

³ BSc in Nursing Student, Student Research Committee, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran

⁴ Medical Student, Student Research Committee, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran.

⁵ Instructor of Community Health Nursing, Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran

* **Corresponding author:** Mehdi Haresabadi, Instructor of Community Health Nursing, Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran. E-mail: mehdiharesabadi@gmail.com

DOI: [10.52547/nkums.13.1.37](https://doi.org/10.52547/nkums.13.1.37)

How to Cite this Article:

Poorbarat S, Ramezani Sani Gelyan N, Hoseinzadeh A, Shakouri P, Saeidi E, Haresabadi M. Research Self-Efficacy and Its Related Factors in Students of North Khorasan University of Medical Sciences. *J North Khorasan Univ Med Sci.* 2021;**13**(1):36-42. DOI: [10.29252/nkjms-13016](https://doi.org/10.29252/nkjms-13016)

Received: 04 Oct 2020

Accepted: 10 Jan 2021

Keywords:

Research Self-Efficacy
Self-Efficacy
Students
Research Activity

Abstract

Introduction: Research self-efficacy can be expressed as people's judgments about their research abilities to organize and execute a series of tasks to achieve the specified research functions. Therefore, this study was conducted to evaluate students' research self-efficacy of North Khorasan University of Medical Sciences.

Methods: The present study was a cross-sectional study performed on 240 students of North Khorasan University of Medical Sciences. Students were selected by stratified random sampling. The students' demographic information questionnaire and students' research self-efficacy questionnaire were used to collecting data. Data analysis was performed by SPSS20 software using descriptive statistics (including mean, standard deviation frequency, and percentage) and inferential statistics.

Results: According to the study results, the frequency of female students was 155 (66.8%). The mean and standard deviation of the age of students was 22.2 ± 3.6 years. The mean and standard deviation of total self-efficacy is 151.24 ± 36.02 , mean and standard deviation of statistical and analytical self-efficacy metrics 32.22 ± 10.25 , self-efficacy in conceptualization 35.52 ± 8.99 , self-efficacy in the method and implementation 31.41 ± 7.05 , self-efficacy in qualitative research 12.59 ± 4.9 , reporting self-efficacy was 18.69 ± 5.76 , self-efficacy in skills and proficient was 15.66 ± 3.64 , and self-efficacy in ethics was 9.38 ± 2.86 .

Conclusions: This study showed that research self-efficacy is moderate, and appropriate educational interventions are needed to promote it.

خودکار آمدی پژوهشی و عوامل مرتبط آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

سالار پوربرات^۱، ناهید رضانی ثانی گلپان^۲، امین حسین زاده^۳، پویان شکوری^۴، احسان سعیدی^۳، مهدی حارث آبادی^{۵*}

^۱ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۲ دانشجوی بهداشت عمومی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۳ دانشجوی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۴ دانشجوی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
^۵ دانشجوی دکترای اپیدمیولوژی، هیات علمی گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

* نویسنده مسئول: مهدی حارث آبادی، دانشجوی دکترای اپیدمیولوژی، هیات علمی گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران. ایمیل: mehdiharesabadi@gmail.com

DOI: 10.52547/nkums.13.1.37

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۱۳	چکیده
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۲۱	مقدمه: خودکار آمدی پژوهشی را می توان به عنوان قضاوت های افراد نسبت به توانایی های خود در زمینه پژوهش به منظور سازماندهی و اجرای یک سلسله امور برای رسیدن به عملکردهای پژوهشی مشخص شده بیان کرد. لذا این پژوهش با هدف بررسی خودکار آمدی پژوهشی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی انجام شد.
واژگان کلیدی: خودکار آمدی پژوهشی خودکار آمدی دانشجویان فعالیت پژوهشی	روش کار: مطالعه حاضر، مطالعه تحلیلی مقطعی که بر روی ۲۴۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی انجام شد. دانشجویان به روش تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک دانشجویان و پرسشنامه خودکار آمدی پژوهشی دانشجویان مورد استفاده قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده ها توسط نرم افزار SPSS ۲۰ با استفاده از آزمون های آماری توصیفی (شامل میانگین، انحراف معیار، فراوانی و درصد) و آزمون های استنباطی انجام شد.
	یافته ها: براساس نتایج مطالعه فراوانی دانشجویان دختر (۶۶/۸)۱۵۵ درصد بوده است. میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان ۲۲/۲±۳/۶ سال بود. میانگین و انحراف معیار نمره کلی خودکار آمدی پژوهشی ۳۶/۰۲±۱۵۱/۲۴، میانگین و انحراف معیار سنجه های خودکار آمدی آماری و تحلیلی ۳۲/۲۲±۱۰/۲۵، خودکار آمدی در مفهوم پردازش ۳۵/۵۲±۸/۹۹، خودکار آمدی در روش و اجرا ۷۱/۰۵±۳۱/۴۱، خودکار آمدی در پژوهش کیفی ۴۳/۹±۱۲/۵۹، خودکار آمدی گزارش نویسی ۵/۷۶±۱۸/۶۹، خودکار آمدی در مهارت ها و تبحرها ۳/۶۴±۱۵/۶۶ و خودکار آمدی در اخلاق ۲/۸۶±۹/۳۸ بدست آمد.
	نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد، خودکار آمدی پژوهشی در حد متوسط است و برای ارتقاء نیاز به مداخلات آموزشی مناسب وجود دارد.

مقدمه

پژوهش از منابع مهم شناخت و آگاهی انسان است و زمینه را برای ترقی در جامعه فراهم می کند. دانشمندان بر این باورند یک پژوهش با دقت کافی، می تواند باعث پیشرفت در هر زمینه ای شود (۱).
 باورهای دانشجویان نسبت به توانایی های خود در زمینه پژوهش یکی از مهم ترین عوامل مؤثر بر انجام پژوهش در بین آن ها می باشد. به عنوان مثال، دانشجویانی که نسبت به توانمندی خود برای انجام یک پژوهش مطمئن نیستند، مضطرب گشته و احساس عدم شایستگی می کنند. این در حالی است که سایر دانشجویانی که به توانمندی خود اعتقاد دارند، در کار پژوهشی موفق تر هستند (۲). بندورا نخستین بار خودکار آمدی را اعتقاد فرد از خود در انجام موفقیت آمیز امور تعریف نموده و آن را به عنوان احساس شایستگی، کفایت و توانایی کنار آمدن با زندگی بیان کرده است (۳، ۴). بندورا پس از ارائه نظریه شناختی-اجتماعی (social cognitive theory)، توجه دیگر روان شناسان را نسبت به تأثیرات باورهای شخصی بر انجام امور جلب کرد. با توجه به این نظریه، خودکار آمدی در مباحث انگیزشی و شناختی در روانشناسی بیان می شود، بدین صورت که افراد تمایل دارند از موقعیت هایی که معتقدند خارج از توانایشان است، دوری نمایند (۵). صالحی قضاوت های افراد نسبت به توانایی های خود در زمینه پژوهش به منظور

پژوهش از منابع مهم شناخت و آگاهی انسان است و زمینه را برای ترقی در جامعه فراهم می کند. دانشمندان بر این باورند یک پژوهش با دقت کافی، می تواند باعث پیشرفت در هر زمینه ای شود (۱).
 باورهای دانشجویان نسبت به توانایی های خود در زمینه پژوهش یکی از مهم ترین عوامل مؤثر بر انجام پژوهش در بین آن ها می باشد. به عنوان مثال، دانشجویانی که نسبت به توانمندی خود برای انجام یک پژوهش مطمئن نیستند، مضطرب گشته و احساس عدم شایستگی می کنند. این در حالی است که سایر دانشجویانی که به توانمندی خود اعتقاد دارند، در کار پژوهشی موفق تر هستند (۲). بندورا نخستین بار

خودکارآمدی گزارش نویسی، خودکارآمدی در مهارت‌ها و تبحرها و اخلاق به ترتیب دست به ۰/۹۲، ۰/۹۱، ۰/۹۰، ۰/۹۲، ۰/۸۸، ۰/۷۶ و ۰/۸۳ آمد که ضرایب مناسبی است و این نشانه پایایی کلی و پایایی خرده مقیاس هاست (۴).

نمره دهی این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت بین ۱ تا ۵ (بسیار کم، ۱، کم، ۲، متوسط، ۳، زیاد، ۴، خیلی زیاد) بوده و حداقل و حداکثر نمره قابل ۵۶ و ۲۸۰ می باشد که نمره کل خود کارآمدی پژوهشی دانشجویان کمتر از ۹۳ به معنای ضعیف، ۹۳ الی ۱۸۶ به معنای خود کارآمدی پژوهشی متوسط و بیشتر از ۱۸۶ به معنای خودکارآمدی پژوهشی خوب تعیین شد.

به منظور جمع آوری داده ها پس از اخذ تاییدیه از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، پژوهشگران با مراجعه به آموزش دانشکده ها لیست اسامی دانشجویان را دریافت کرده و به صورت تصادفی طبقه ای از بین آنها انتخاب سپس با مراجعه به کلاس ها ابتدا اهداف این مطالعه و اصل محرمانه بودن اطلاعات را برای دانشجویان شرح داده سپس پرسشنامه ها را بین دانشجویان توزیع کرده و پس از پاسخ دهی آنها را جمع آوری اطلاعات نمودند. برای حفظ اصل محرمانگی، پرسشنامه ها بدون نام بوده و افراد با رضایت آگاهانه پرسشنامه را تکمیل کردند. در نهایت داده های مربوط به ۲۴۰ پرسشنامه وارد نرم افزار SPSS Ver 20 شده و با استفاده از آماره های توصیفی (میانگین، انحراف از معیار، فراوانی و درصد) و آزمون های تحلیلی (کای دو) تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها

در این مطالعه ۲۴۰ پرسشنامه جمع آوری شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته های مطالعه در سه بخش مجزا گزارش می گردد: یافته های تحلیل عناصر اصلی، ارزشیابی میزان خودکارآمدی پژوهشی و بررسی شاخص های فردی دانشجو بر میزان خودکارآمدی پژوهشی. در توصیف عناصر اصلی به منظور شناخت بهتر جامعه آماری مورد پژوهش؛ آماره های توصیفی از متغیرهای جمعیتی ارائه می شود. در متغیر جنسیت از کل دانشجویان شرکت کننده در مطالعه، فراوانی دانشجویان دختر ۱۵۵ (۶۶/۸ درصد) بوده است. میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان $22/2 \pm 3/6$ سال بود. در مورد متغیر مقطع تحصیلی، ۶۶/۲٪ از پاسخگوها در مقطع کارشناسی؛ ۵/۸٪ در مقطع کارشناسی ارشد و ۲۸٪ در مقطع دکتری عمومی بودند. همچنین ۴۱/۲٪ از پاسخگوها از دانشکده پرستاری؛ ۳۰/۳٪ از دانشکده بهداشت؛ ۱۹/۸٪ از دانشکده پزشکی و ۸/۸٪ از دانشکده دندانپزشکی بودند (جدول ۱). بر اساس نتایج میانگین و انحراف معیار نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی $151/24 \pm 36/02$ بود که نشانگر خود کارآمدی پژوهشی متوسط در دانشجویان است (نمودار ۱). همچنین میانگین و انحراف معیار سنجی های خودکارآمدی آماری و تحلیلی $110/25 \pm 32/22$ ، خودکارآمدی در مفهوم پردازی $119/99 \pm 35/52$ ، خودکارآمدی در روش و اجرا $127/05 \pm 41/41$ ، خودکارآمدی در پژوهش کیفی $127/59 \pm 43/39$ ، خودکارآمدی گزارش نویسی $118/69 \pm 57/56$ ، خودکارآمدی در مهارت‌ها و تبحرها $157/66 \pm 33/64$ و خودکارآمدی در اخلاق $97/38 \pm 21/86$ بدست آمد (جدول ۲).

سازماندهی و اجرای یک سلسله امور برای رسیدن به عملکردهای پژوهشی مشخص شده را، خودکارآمدی پژوهشی (Research self-efficacy) نامید (۶). تردید در توانایی انجام پژوهش و خود کارآمدی پایین در کارهای پژوهشی میتواند در یادگیری آموزش و میل به انجام پژوهش و مشارکت علمی دانشجویان اختلال ایجاد کرده و باعث ضعف آنها در زمینه پژوهش شود (۷). مطالعات نشان داده است خودکارآمدی تاثیر مستقیمی بر زمینه های مختلف علمی دارد و باتوجه به جایگاه پژوهش در علوم مختلف سبب ایجاد مفهومی جدید با عنوان خودکارآمدی پژوهشی شده است [۳]. باورهای پژوهشگر برای اجتناب یا انجام تحقیق، تأثیرات مهمی دارد و می تواند عامل مهمی برای انجام یا عدم انجام پژوهش باشد (۳، ۸). مطالعات متنوعی در مورد خودکارآمدی و در حیطه های مختلفی صورت گرفته است، اما پژوهش های اندکی در مورد خودکارآمدی پژوهشی وجود دارد (۹). از طرفی علاقه مندی افراد، از خودکارآمدی و پیامد های مورد انتظار حاصل میشود زیرا یادگیری تحت تاثیر گرایش های شناختی، عاطفی، احساسات، انتظار و باورها و ارزش ها است (۱).

اگرچه در زمینه خودکارآمدی پژوهشی مطالعاتی در کشور صورت گرفته است. اما نکته حایز اهمیت تفاوت در امکانات، سطح آموزش، اساتید و محیط آموزشی پژوهشی دانشگاه های مختلف است (۱). که به دنبال آن وضعیت خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان در دانشگاه های مختلف متفاوت است. لذا از آنجا که مولفه های خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در این سال ها بررسی نشده بود، این مطالعه انجام شد.

روش کار

این پژوهش تحلیلی مقطعی با هدف بررسی خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی از مهر ماه ۱۳۹۸ الی آذرماه ۱۳۹۸ بر روی ۲۴۰ دانشجویی در حال تحصیل براساس جدول مورگان انتخاب شد (۱۰) و دانشجویان به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند.

دانشجویان با معیار ورود دانشجویی در حال تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی و گذراندن درس آمار و با معیار خروج عدم تکمیل پرسشنامه بیش از سه آیتم انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه ای مشتمل بر دو بخش شامل: ۱- اطلاعات دموگرافیک دانشجویان (شامل: سن، جنسیت، رشته تحصیلی، معدل، ترم تحصیلی، وضعیت تاهل، وضعیت سکونت، معدل درس آمار) ۲- پرسشنامه خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان بود.

پرسشنامه ی خودکارآمدی پژوهشی شامل ۷ خرده مقیاس خودکارآمدی آماری و تحلیلی، خودکارآمدی در مفهوم پردازی، خودکارآمدی در روش و اجرا، خودکارآمدی در پژوهش کیفی، خودکارآمدی گزارش نویسی، خودکارآمدی در مهارت‌ها و تبحرها و اخلاق بود. صالحی و همکاران (۱۳۹۱) پایایی پرسشنامه بوسیله ی ضریب آلفای کرونباخ کلی مقیاس خودکارآمدی پژوهشی با ۵۵ گویه، محاسبه و ۰/۹۷ به دست آمد. همچنین ضرایب همبستگی درونی برای خرده مقیاس های خودکارآمدی آماری و تحلیلی، خودکارآمدی در مفهوم پردازی، خودکارآمدی در روش و اجرا، خودکارآمدی در پژوهش کیفی،

مابقی حیطه ها در طیف متوسط قرار داشته و توانمندی پژوهشی خود را در هیچ حیطه ای در طیف عالی برآورد نکرده اند (نمودار ۲).

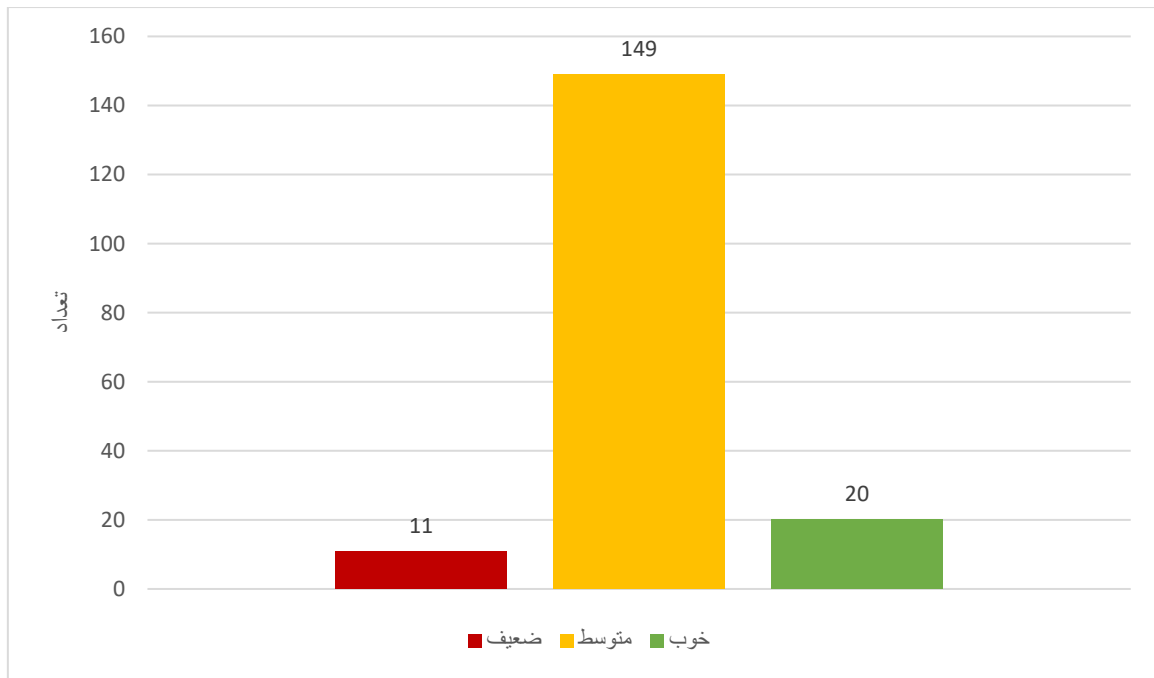
پس از محاسبه وضعیت ابعاد خودکارآمدی پژوهشی می توان گفت که دانشجویان در حیطه گزارش پژوهش در طیف ضعیف قرار داشته و در

جدول ۱. توزیع واحدهای پژوهش بر حسب ویژگی های دموگرافیک

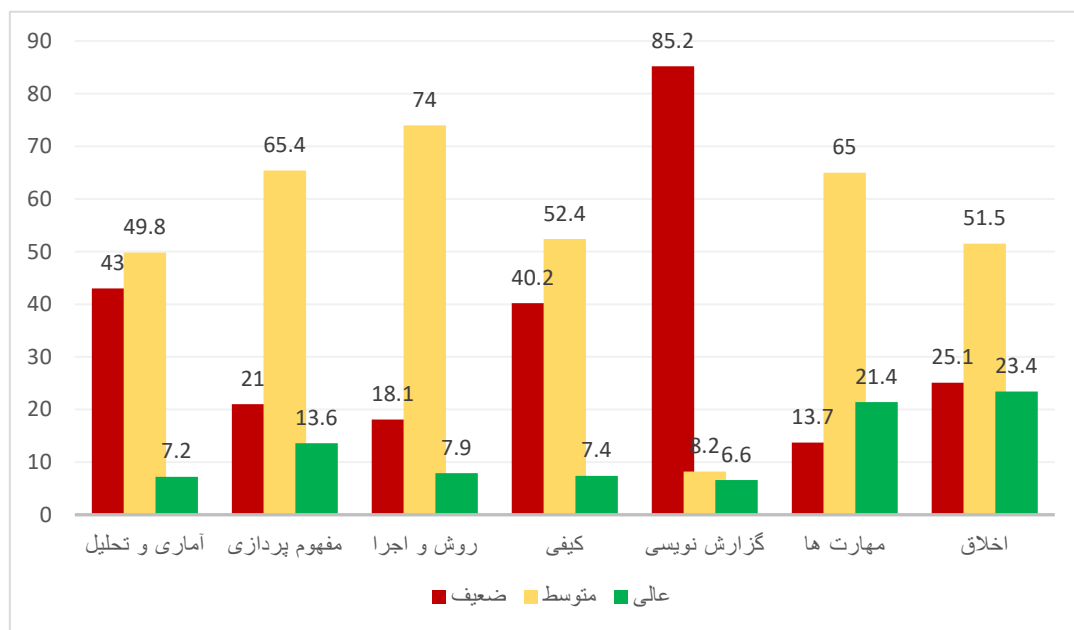
ویژگی های دموگرافیک	تعداد (درصد)	میانگین (انحراف معیار)
جنسیت		
پسر	۷۷ (۳۳/۲)	
دختر	۱۵۵ (۶۶/۸)	
رشته تحصیلی		
پرستاری	۲۱ (۸/۸)	
ارشد سالمندی	۸ (۳/۴)	
هوشبری	۲۳ (۹/۷)	
اتاق عمل	۲۴ (۱۰/۱)	
مامایی	۲۲ (۹/۲)	
پزشکی	۴۳ (۱۸/۱)	
دندان پزشکی	۲۱ (۸/۸)	
بهداشت محیط	۱۸ (۷/۶)	
بهداشت حرفه ای	۱۸ (۷/۶)	
بهداشت عمومی	۲۵ (۱۰/۵)	
تغذیه	۱۱ (۴/۶)	
ارشد بیوتکنولوژی	۴ (۱/۷)	
مقطع تحصیلی		
کارشناسی	۱۴۹ (۶۶/۳)	
دکترای حرفه ای	۶۳ (۲۸)	
ارشد	۱۳ (۵/۸)	
وضعیت تاهل		
مجرد	۱۸۰ (۸۷)	
متاهل	۲۷ (۱۳)	
وضعیت سکونت		
خوابگاه	۱۳۵ (۶۰/۵)	
زندگی با دوستان	۲۴ (۱۰/۸)	
زندگی با خانواده	۶۴ (۲۸/۷)	

جدول ۲. میانگین، انحراف معیار ابعاد خودکارآمدی پژوهشی

خرده مقیاس های خودکارآمدی	میانگین و انحراف معیار	کمترین نمره	بیشترین نمره
آمار و تحلیل	۳۲/۲۲ ± ۱۰/۲۵	۱۳	۶۵
مفهوم پردازی	۳۵/۵۲ ± ۸/۹۹	۱۴	۸۷
روش و اجرا	۳۱/۵۱ ± ۷/۰۵	۱۱	۵۵
کیفی	۱۲/۵۹ ± ۴/۳۹	۵	۲۵
گزارش نویسی	۱۸/۶۹ ± ۵/۷۶	۷	۳۵
مهارت ها	۱۵/۶۶ ± ۳/۶۴	۵	۲۵
اخلاق	۹/۳۸ ± ۲/۸۶	۳	۱۵

نمودار ۱. وضعیت نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان

نمودار ۲. وضعیت خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان در حیطه های مختلف آن

پژوهشی دانشجویان را در حد متوسط گزارش کرده است در حالی که مطالعه آریانی میزان خودکارآمدی در حد خوب و بالا گزارش شده است (۱۱، ۱۲).

در مطالعه حاضر، بین خرده مقیاس های خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان بیشترین میانگین نمرات، در خرده مقیاس روش و اجرا در پژوهش و کمترین میانگین، در خرده مقیاس توانایی های نوشتن گزارش بود. در حالی که میری و آقازاده بیشترین میانگین را در خرده مقیاس توانایی های نوشتن طرح تحقیقاتی و کمترین میانگین و خرده مقیاس را در توانایی های آماری در آنالیز داده ها گزارش کرده اند (۱۲، ۱۳).

در تحلیل تأثیر شاخص های فردی دانشجویان بر میزان خودکارآمدی پژوهشی: ۴ شاخص شامل سن، جنس، وضعیت تأهل و معدل کل دانشجویان با استفاده از آزمون کای-اسکوایر بررسی شده که هیچ کدام از موارد با میزان خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان ارتباط معنی داری نداشت.

بحث

نتایج این مطالعه نشان داد خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان در طیف متوسط قرار دارد همسو با این مطالعه میری میزان خودکارآمدی

براساس نتایج مطالعه ارتباط معنی داری بین معدل کل و خودکارآمدی پژوهشی وجود ندارد و این نتایج با مطالعه میری و همکاران همسو نیست. این نتیجه شاید حاکی از آن می باشد که میری و همکاران خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان مقطع تحصیلات تکمیلی را مورد بررسی قرار داده اند با توجه به اینکه بخش زیادی از واحدهای درسی در مقاطع تحصیلات تکمیلی به امور پژوهشی مرتبط است و بخشی از نمردهی آموزشی هر فرد به نحوه انجام تکالیف پژوهشی مربوط میشود، میتوان گفت، اعتماد بیشتر دانشجویان به توانایی های پژوهشی خود و خودکارآمدی پژوهشی بالاتر، باعث بهبود عملکرد آنان در انجام تکالیف پژوهشی و در نتیجه کسب نمرات بالاتر و عملکرد تحصیلی بهتر میگردد (۱۲).

نتیجه گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد، خودکارآمدی پژوهشی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، در حد متوسط بود اما در خرده مقیاس خودکارآمدی آماری و تحلیلی و خرده مقیاس گزارش نویسی از ابعاد خودکارآمدی پژوهشی نیاز به مداخلات آموزشی مناسب دارد. می توان چنین پیشنهاد کرد که از نتایج این ارزیابی می توان در توسعه و تدوین بهتر خط مشی ها و سیاست گذاری ها در بخش پژوهشی، آموزشی و ارتقاء کیفی خدمات پژوهشی در تحقیقات دانشجویی بهره برد و با شناسایی چالش ها و نقاط ضعف دانشجویان در اجرای طرح های تحقیقاتی، میتوان مداخلات لازم و ضروری را در جهت رفع موانع موجود اجرا کرد. همچنین با توجه به اینکه گزارش نویسی آخرین مرحله ی یک کار پژوهشی است، بنابراین تا زمانی که فرد در این مرحله خودکارآمدی نباشد نمی تواند برون داد پژوهشی هم داشته باشد لذا پیشنهاد میشود، برای ارتقای خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان، نسبت به برنامه ریزی برای برگزاری کارگاه های پژوهشی مشارکتی اقدام شود. همچنین توصیه می گردد دروس روش تحقیق تلفیقی از تئوری و کارهای عملی باشد.

تشکر و قدردانی

مقاله حاضر، حاصل طرح پژوهشی مصوب کمیته تحقیقات دانشجویی و کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی با کد ۹۷۰۳۲۳ و شماره IR.NKUMS.REC. ۱۳۹۸،۰۶۹ است. لازم میدانیم مراتب تقدیر و تشکر خود را از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، دانشجویان شرکت کننده و تمامی عزیزانی که ما را در اجرای این مطالعه یاری نمودند، اعلام نماییم.

(۱۳) با توجه به این که مرحله گزارش نویسی آخرین مرحله ی یک کار پژوهشی است، بنابراین تا زمانی که فرد در این مرحله خودکارآمد نباشد نمی تواند برون داد پژوهشی هم داشته باشد می توان چنین نتیجه گرفت که گزارش نویسی به عنوان یکی از خرده مقیاس های خودکارآمدی پژوهشی می تواند مولفه خوبی جهت بررسی عملکرد پژوهشی باشد (۶).

با توجه به نمرات خرده مقیاسها و سؤالات پرسشنامه، موضوعاتی آماری و تحلیل، انجام مطالعات کیفی، گزارش نویسی نیاز به آموزش بیشتر و مناسب تری دارند. برگزاری کارگاه های مشارکتی که افراد را به کار عملی همزمان با آموزش تئوری مطالب و میدارد، می تواند باعث بهبود خرده مقیاس های ذکر شده باشد. از طرفی ضعف در مطالعات کیفی می تواند نشان دهنده این باشد که پژوهش های کیفی در مقاطع دکتری تدریس می شود و در نتیجه قابل انتظار می باشد. باکن و همکاران در مطالعه خود بر روی محققین علوم پزشکی، مداخلات آموزشی با هدف ارتقای خودکارآمدی پژوهشی را مفید دانستند (۱۴) علاوه بر آن بلک و همکاران نیز برگزاری کارگاه های دوره ای را جهت ارتقای خودکارآمدی پژوهشی موثر دانستند (۱۵). نتایج مطالعه نشان داد که هیچ یک از عوامل دموگرافیک (سن، جنس، وضعیت تأهل، معدل کل و معدل درس آمار) با خود کارآمدی پژوهشی ارتباطی نداشت. در حالی که در مطالعه لامبی و همکاران بیان کردند سن از نظر آماری تأثیر قابل توجهی بر درک دانشجویان آموزش دکتری مشاوره از روش تحقیق دارد. یک توضیح احتمالی در مورد رابطه سن دانشجویان با درک آنها از نمرات روش تحقیق ممکن است این باشد که دانشجویان در گروه سنی ۲۱ تا ۳۰ سال ممکن است دوره های بیشتری در ارتباط با پژوهش گذرانده باشند و یا کارهای تحقیقاتی بیشتری را نسبت به سایر دوره های سنی داشته باشند (۱۶). براساس نتایج پژوهش مشخص شد جنسیت با خودکارآمدی پژوهشی رابطه ندارد همسو با مطالعه حاضر صالحی و میری و اشرفی ریزی به عدم وجود رابطه بین جنسیت و خودکارآمدی پژوهشی اشاره شده است (۶، ۹، ۱۲) همچنین این نتیجه با نتایج مطالعه فیلیپس و راسل (۱۷) مشابه بود. پارک علت تفاوت خودکارآمدی پژوهشی را در جنسیت مرد و زن تفاوت در محل پژوهش و امکانات فراهم شده برای دو جنس بیان کرده (۱۸) بنابراین نبود تفاوت در عملکرد پژوهشی دختران و پسران می توان به این صورت تبیین کرد که محیط آموزشی و پژوهشی یکسان برای دانشجویان دختر و پسر، میتواند دلیل عدم اختلاف در خودکارآمدی پژوهشی آنها باشد. رضائیان و همکاران مطالعه ما همسو با اختلاف معناداری در خودکارآمدی پژوهشی بر حسب وضعیت تأهل مشاهده نکردند (۱۹) و این یافته برخلاف نتایج میری و همکاران می باشد (۱۲). این تفاوت میتواند ناشی از تفاوت در جامعه مورد پژوهش در مطالعه میری باشد (۱۲).

References

1. Darya Zadeh S, Koohpayezadeh J. Post graduate students' viewpoint on research self-efficacy. *RJMS*. 2015;22(134):68-75.
2. Sawtelle V, Brew E, Kramer L. Sequential logistic regression: A method to reveal subtlety in self-efficacy. 2013.
3. Miri HS MR, Bahlgerdi M, Tiyuri A, Tiyuri A. Research Self-efficacy among Postgraduate Students at Birjand University of Medical Sciences. *Iran J Med Educat*. 2018;18(18):163.
4. Bandura A. Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychol Rev*. 1977;84(2):191-215. doi: 10.1037//0033-295x.84.2.191 pmid: 847061
5. Bandura A. Self-efficacy: The exercise of control. Nueva York: NH Freeman. 1997.
6. Salehi M, Kareshki H, Ahanchian MR, Karimi Mouneghi H. Validation of Research Self-Efficacy Scale for Postgraduate

- Students of Ferdowsi University and Mashhad University of Medical Sciences. *Iran J Med Educat.* 2012;**12**(6):396-409.
7. Garavand H, Karshki H, Ahanchian MR. The relationship between self-efficacy in research and research performance; a study on students of medical sciences university of mashhad. *Iran J Med Educat.* 2014;**14**(1):41-55.
 8. Shafiei M, Salimi G, Mohamadi M, Mokhtari Z. Research Self-Efficacy and Career Decision-Making Self-Efficacy of Students at Shiraz University of Medical Sciences: An Explanatory Model. *Iran J Med Educat.* 2018;**18**:49-59.
 9. Ashrafi-Rizi H, Najafi NS, Kazempour Z, Taheri B. Research self-efficacy among students of Isfahan University of Medical Sciences. *J Educ Health Promot.* 2015;**4**:26. doi: 10.4103/2277-9531.154117 pmid: 25883996
 10. Hafeznia MR. Introduction to research methodology in humanities2020.
 11. Aryani E, Narimani A, Kamangar K, Omidvar A. The Role of Gender in Research Self-efficacy of Nursing Students. *Iran J Nurs.* 2015;**27**(92):1-12. doi: 10.29252/ijn.27.92.1
 12. Miri MR, Salehiniya H, Bahlgerdi M, Tiyuri A. Research Self-efficacy among Postgraduate Students at Birjand University of Medical Sciences. *Irani J Med Educat.* 2018;**18**(0):156-163.
 13. Roshanian Ramin M, Aghazadeh M. Research self-efficacy in the psychology and educational sciences graduate students. *Curriculum Plann Knowledge Res Educat Sci.* 2014;**10**(12):39.
 14. Bakken LL, Byars-Winston A, Gundermann DM, Ward EC, Slattery A, King A, et al. Effects of an educational intervention on female biomedical scientists' research self-efficacy. *Adv Health Sci Educ Theory Pract.* 2010;**15**(2):167-183. doi: 10.1007/s10459-009-9190-2 pmid: 19774477
 15. Black ML, Curran MC, Golshan S, Daly R, Depp C, Kelly C, et al. Summer research training for medical students: impact on research self-efficacy. *Clin Transl Sci.* 2013;**6**(6):487-489. doi: 10.1111/cts.12062 pmid: 24330695
 16. Lambie GW, Vaccaro N. Doctoral counselor education students' levels of research self-efficacy, perceptions of the research training environment, and interest in research. *Counselor Educat Super.* 2011;**50**(4):243-258. doi: 10.1002/j.1556-6978.2011.tb00122.x
 17. Phillips JC, Russell RK. Research self-efficacy, the research training environment, and research productivity among graduate students in counseling psychology. *Counsel Psychol.* 1994;**22**(4):628-641. doi: 10.1177/0011000094224008
 18. Park KH, Kim TH, Chung WJ. Implementation of the medical research curriculum in graduate medical school. *Korean J Med Educ.* 2011;**23**(2):103-110. doi: 10.3946/kjme.2011.23.2.103 pmid: 25812558
 19. Rezaeian M, Zare-Bidaki M, Bakhtar M, Hadimoghadam M. A survey of research self-efficacy in internship medical students of Rafsanjan University of Medical Sciences in 2013. *J Rafsanjan Univ Med Sci.* 2015;**14**(2):111-124.